

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografică arhidieceană Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articlii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond, — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Iuliu-Septembrie al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Bani de prenumerațiune se trimt mai cu înlesnire pelângă asignațiunii postale (Posta utalvány — Poste Anweisung.) Numele prenumerațiunii, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Iunie 1887, să-și înnoiască abonamentul, pentru că altfel expeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în expeditiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiin, 3 Iuliu.

Indignațiune mare a stêrne în inimile noastre suspiționările cele necruțătoare și persecuțiunile sistematice și nemeritate, la cari a fost espusă biserică noastră din partea potestății statului unguresc, ear ingerințele organelor administrative în agențele interne a le scoalelor noastre ne au pus pe gânduri.

Ne am întrebât de multe ori, că oare cu drept este ca numai noi, confesiunea gr. orientală să fim calul de bătaie, pe care au să călărească toți, sau că doar tocmai noi am fi meritat o cruțare deosebită, de oare-ce în timpii din urmă nu puțin reserve ne am impus și nu puțin am sacrificat chiar din convingerile noastre, numai și numai să fie pace. La aceasta întrebare nu ne am putut da un răspuns mai nimerit decât acela, pe care ni-l dictează im pregurările și ni-l dictează chiar fatala și excepțiionala stare de aji.

La o mulțime de persecuțiuni portăm vina în parte și noi. Eată de ce?

Avem multe comune parohiale, unde preoții nostri nu sunt destul de prudenți și nu au destul tact în convenirile lor cu străinii. Clerul altor confesiuni încă și va avea convingerile sale, dar acelea nu le leagă de limba clopotului celui mare. Mulți preoți de ai nostrii nu urmează așa.

Dacă preoții nostri ar învêța prudență în ținuta lor dela preoții de alte confesiuni, de sigur că organele statului nu ar da năvală formală asupra scoalelor noastre, nu ar rida, când cimiteriul bisericeii stă deschis; ci ne ar ajuta mult, foarte mult în realizarea multor lucruri de tot folositoare pentru biserică. Unde preotul e cu minte și cu reserve, preventor, scie câștiga odoare și vestiminte bisericesci chiar dela atari oameni, cari sunt de altă naționalitate și de alte convingeri politice. Dacă însă se bate în pept și strigă, că el e de cutare convingere politică, se espune la persecuțiuni nu numai el și familia lui, ci espune și biserica la pericol și amenințări, de unde urmează mai departe ajițări între popor contra preotului, contra învêțatorului, contra ridicării salariului, și așa nici învêțătorul, nici preotul nu au câștigat nimica prin netactul lor, dar de perdut au perdut și ei și a suferit și suferă și cauza.

Acestor lucruri trebuie pus capet și preoții nostrii înțelepțese vor lucra, dacă nu vor contribui la înăsprirea relațiilor între ei și între organele statului, pentru că altfel goanele și persecuțiunile nu vor mai avea capet.

Asupra lor merg rapoarte, cari de cari mai nefavorabile la ministeriu și apoi atât cel de culte cât și cel de interne acelor rapoarte sunt prea dispuși a le da credemēt și asteliiu să susține, că românii greco-orientali sunt cei mai neîmpăcați dușmani ai statului unguresc al ei idei de stat maghiar.

Ca aceste faime să se susțină cu mai mare svon, apoi se înțelege, că se află și între frații nostrii de un sânge, cari de bunăvoie, sau pentru că li se reentează nu întârzie a face serviții de spioni.

Nu va ținē un preot de ai nostri o cuvântare la un om bêtrân, care poate a avut și el vr'o chemare în dîlele lui, să nu fie șoptită în formă de denunțare șalgăbirăului sau vice-comitelui. Tot lucruri aceste, de cari ar trebui să se îngrețoseze oamenii de caracter.

Am mai dis de multe ori, că de tot slabe ar trebui să fie tlemile statului unguresc, când aceste s'ar putea clătina de vorbele unui om necăjit și amărit, — dar așa e sistema de spionajii și oameni mai naivi ca mulți unguri în privința aceasta, nu găsesci pe fața pământului. Spunei, că un preot sau un amplotiat este „jó hazafi” și apoi pre acela l va grămădi cu laude, cu lingușiri, fie el cel mai slab amplotiat, și earăși spunei, că cutare și cutare e român mare și vorbește în casă românesce, apoi se se țină bietul om la șicane, fie el cel mai prompt, cel mai valoros și isteț om pe lume.

De aceea dacă amplotiații și-au pus și-au pus lăcat la gură și se uită în lăturicând și deschid buzele, oare de ce se nu urmeze și preoții nostrii așa față de aceia, pre cari nu-i pot convinge și înaintea cărora, dacă și deschid inima, numai nêcăz și suferințe și pot cauza, ear folos ba. Cumcă statul unguresc folosit va fi pe calea aceste, — e o altă întrebare, — dar astăzi acesta este sistemul.

Dacă statului îi convine mai bine de oamenii cei prefăcuți decât de cei sinceri, de ce se nu-i facem noi plăcerea aceasta respective organelor statului, cel puțin acestia să nu mai viseze tot dăcoromâni și să vadă de alte trebi mai înțietoare și mai de ispravă.

Ori ce om cu minte va vedē, că sub impregiurările actuale a fi sincer, însemnează a-ți pune capul, apoi bietul Talleyrand de ce se nu aibă și el odată drept, că omului i-s'a dat limba ca să vorbească, pentru de a și ascunde cugetele. Nu e lucru moral aceasta procedură, dar ce e moral aji în statul unguresc ori în a lui Bismarck, unde oamenii umblă, cum se se păcălească și înșele unul pe altul, cum se tragă foloase cel tare dela cel slab, cel avut dela cel sêrac?

De ce noi cei mai slabi să nu întoarcem foia și să tragem și noi vr'odată foloase dela cei puternici, cari și așa ne esploatează destul în favorul lor și în detrimentul nostru!

Remâne deci ca noi să nu ne înmulțim grijile și să nu adăugem la cupa suferințelor noastre, și aceasta o vom ajunge numai avēnd tact și fiind cu reserve. Așa fac alții — și noi încă nu vom lucra mai înțelepțese, decât dacă le vom urma. Este o scoală cam rea aceasta, care e silită lumea nouă să o învețe, ea nu e în interesul statului unguresc, nu e nici chiar în favorul moralității publice, dar e reclamată de impregiurări și când aceste se vor schimba, atunci au să se schimbe și oamenii.

Cunoascem o mulțime de români încăpăținați, cari au plătit scump preț pentru convingerile lor politice, cunoascem destui, cari și-au nifericit familiile și numai după ce au vêdut abisul, în care i-a aruncat neprudența lor, și au venit în fire, dar era greu de reparat.

Perderile, cari le au suferit românii din șirurile lor sunt mari și nu datează de aji de eri, ci ele datează mai cu seamă în Transilvania de după timpul reformatiunii încoace.

Nu numai amplotiați, ci episcopi și metropoliți au trebuit să suferă din cauza spionajului și a oamenilor plățiți ca să îi negrească, și e bine să învețe omul din pățania altora, ear nu din a lui proprie.

Cunoascem cu mult prea bine dispozițiunile ce le iau maghiarii în genere în contra oricărui român

FOIȚA.

Dr. Silvestru Morariu Andrieviciu.

(Urmare.)

Am amintit, că I. P. S. Sa s'a născut în anul 1818, că în 1786 Bucovina fu anexată la Galiția și că autonomia și-o capetă definitiv în anul 1849. Marele Arhiepiscop și-a făcut dară studiile într'un timp, când — precum dice autorul articlului citat din „Convorbiri literare” — „nici cruntele și necurmatele răsboaie întemplate pe acest pământ (Bucovina), nici incursiunile barbare ale tătarilor, nici năvălirile oardelor turbate ale turcilor n'au adus mai multă stricăciune naționalității române din Bucovina, decât aceasta împreunare nenaturală cu Galiția; căci în acest timp fatal o parte a Bucovinei și perdu fața sa cea drept românescă, în acest timp începu slavizarea imensa a poporului românesc, în acest timp s'a incubat în astă țeară un rēu, ale cărui consecințe funeste se simțesc și astăzi, și în cazul cel mai favorabil se vor simți încă mult timp.”

Funcționarii superiori galițieni favorisară numirea amplotiilor poloni și altor străini în țară, așa că cele mai multe posturi se ocupară cu persoane din Galiția. Acestea însă nu cunoscău altă

limbă decât cea polonă și ruteană, și puțin cea germană. Pertractările cu poporul trebuiau deci să fie în limba polonă sau ruteană. Poporul din început nu înțelegea aceste limbi și trebuia să se esplice prin dragomani, dar încurgēnd neîntrerupt străini din Galiția s'au deprins cu limba lor, în care apoi se înțelese și cu ocărmutorii sei. Astfel începu cărmuirea a rusifica poporul de pre la sate. Dar clasa boerilor și a maziilor nu pot suferi limba ruteană; fiind însă siliți a alerga în afacerile la supremale dirigătorii (precum *forum mobilium*), ce se aflau în Galiția, adoptară limba polonă, așa, că într'un timp limba de conversare în saloanele lor era cea polonă, precum era cea greacă în România pe timpul fanarioților.

„Scoalele susținute de fondul gr. or. al Bucovinei încă trecură în administrarea guvernului galițian, și el abrogă învêțământul obligatoriu, ceea ce făcu ca din 32 de scoli cu învêțători români, ce existau în 1792, se remănă numai 14, adică: una germană română în Cernăuț, 9 scoli germane-române pe la țară, 2 curat românesci în Siret și Suceava, una ungurescă și una armenescă. Fiind aceste scoli sub priveghiarea consistoriului catolic din Lemberg, învêțătorii români fură siliți a trece la catolicism, și cei ce refușau, erau destituți și înlocuiți prin alții din Galiția, cari erau de religione catolică și nu cunoscău de felu limba românescă.

Dar nu era destul atăta, a trebuit să vină un rēu și mai mare; prin un decret din anul 1812 scoalele create și susținute din fondul religionar gr. or. fură prefăcute în scoli romano-catolice. Acuma începu de-naționalizarea elevilor într'un mol înspăimântătoriu.”

Închipească și acum ori și cine, de ce limbă românescă mai putea să fie vorba în acel chaos de inundare și împilare străină, când în toată țara erau numai două scoale curăț române și când pentru tendința de a-i asimila și a-i stinge pe români se întrebunțau mijloacele cele mai neauđite. Limba românescă avu atunci adăpost încă numai în biserică, în casele sâtenilor și în ale puținilor români adevêrat culti și cu durere de inimă pentru soartea poporului lor. Întrē acești puținii, istoria bucovineană va însemna cu litere de aur numele mai ales a familiei „Hurmuzachi” și „Samuil Silvestru Morariu Andrieviciu.” — Starea cea tristă de lucruri a trebuit să umple nobila inimă a Marelui Arhiepiscop de o legitimă și adēncă măchnire, în mintea I. P. S. Sale a trecut să se ivească gândul, că numai lumina este în stare să rispească întunecul, de care era cuprins poporul român bucovinean, căci ca poroch în Cehor îl vedem, că redigăază Calendarul bucovinean, dela anul 1850—1863, îl vedem lucrând neadormit și provēdind toate scoalele poporale și medii din Bucovina cu șese spre-dece cărți românesci religioase și profane, dintre

și tocmai căci avem convingerea, că de regulă noi tragem cea scurtă, de aceea îndemnăm și ear îndemnăm la precauțiune și moderațiune. Nu mai așa vom mai îmblândi carba pornire în contra noastră, nu mai așa i vom câștiga pentru noi, sau dacă și nu i vom câștiga de pretinți cel puțin nu vor avea titlu, ca să ne urmească pas de pas, să ne persecute și zădărnicească și cele mai nevinovate întreprinderi.

Revista politică.

Scirea cea mai nouă în chestiunea tronului bulgar e de tot senzațională. Diaritul „Wiener Allg. Zeitung” aduce vestea, că prințul Ferdinand de Coburg în urma unui consiliu familiar va renunța definitiv la tronul Bulgariei. Tot în terminii acestia vorbese și „Gazeta de Coburg,” când susține, că prințul Ferdinand de Coburg, este un prinț german, nu austriac și că șeful casei princiere nu i-a dat principelui voie să primească tronul bulgar.

Nu vom trage la îndoială veritabilitatea acestor sciri senzaționale, dar nici nu vom pune așa mare pond pe ele, deoarece din desvoltarea lucrurilor transpiră o aplanare a afacerilor bulgare. Fapt e acum, că deputațiunea sobraniei bulgare a ajuns la castelul Ebenthal și a predat principelui Ferdinand actul de alegere, pentru tronul bulgar. După cum s'a putut informa până acum deputațiunea, principele în cel mai scurt timp va părăsi Occidentul și se va duce la Sofia, luând cărma afacerilor. Aceasta se afirmă acum cu atât mai tare, căci chiar Sultantul ar fi mulțumit regenții pentru tactul, cu care a purces la alegerea principelui și pentru iscusința, ce a dovedit, alegând pe Ferdinand. Se dice, că Poarta a trimis puterilor o nota circulară, în care le comunică, că sultanul se află gata a legitima cât mai îngrabă actul de alegere.

Nu mai puțin îndoelnică poate fi scirea, că principele pentru de a câștiga consimțământul țarului e învoit a face radicale concesii Rusiei și mai ales va chema oficerii superiori rusesci în armata bulgară.

Diferitele cabinete europene, nici nu se vor împotrivi acestor concesii, deoarece-ee ele recunosc, că Rusia trebuie să aibă o înfuiță deosebită în Bulgaria; ear încât privește pre bulgari, nu sunt fără doi miniștri, cari se împotrivesc, ca să se facă Rusia concesii, acestia sunt Radoslanow și Nicolajew, cari însă d'odată cu alegerea noului principe au sbrutat de pe tribună; Radoslanow s'a dus la Varna, ear cestalalt va fi brigadier în Ruscine. Asta poate avea loc, de oarece, după cum se vesticce din Sofia, o mulțime de oficerii austriaci și-au înaintat suplicile pentru de a fi înrolați în oastea bulgară, dar toate suplicile se resping, numai un singur oficer german mai e inactivat în Bulgaria.

Cum că se face o mare schimbare de idei între diferitele cabinete europene asupra alegerii principelui bulgar nu mai începe nici o îndoială. Despre aceasta ne asigură un comunicat al diuarului „Berliner Polit. Nachrichten”. Aceasta foaie scrie, că Germania se interesează de afacerile orientale numai întru atâtă, în cât privește soartea păcii europene. Ea nu se va pune în fruntea afacerilor, ci va căuta numai mijloacele cele mai potrivite pentru de a se aplană odată.

De altcum crisa bulgară încă nu a trecut, bulgarii asteaptă numai după principe, și dacă acesta va sosi în curând, marea Sobranie nu se va disolva, ci numai la cas, când principele ar amena ori ar zădărnici venirea lui la Sofia.

Foile rusesci nici decum nu sunt însă mulțumite. Katkoff s'a esprimat, că alegerea a fost numai o caricatură a Austriei și a Germaniei. E caracteristic însă articolul, ce-l scrie „Novoje Vremja”: Cu toate că perderea Bulgariei ar fi o raună nevindecabilă pentru Rusia, D-jeu se ne păzească de rășboiu. Alegerea principelui de Coburg nu oferă nici o ansă spre aceasta, după ce Rusia a păstrat până aici linișcea. Observațiunea noastră politică e bună, totuși drumul călcat trebuie urmărit și să ne căutăm un eventual aliat. O apropiere de Franca e de sigur un pium desiderium. Să ne năzuim cel puțin a ne folosi de neevitabila pretenție a Germaniei. Cum am purtat greutatea alianții triple, vom putea purta și sarcina pretenției germane și atunci candidatura principelui german e înnoită.

Foile rusesci încep a-se ocupa și de România. Ast-fel Katkoff în „Moskovskie Vedomosti” se ocupă într'un articol de starea lucrurilor în Orient și constată, că popoarele balcanice, după ce câteva timp au fost atrase de curentul anti-rus, acum au început a-și întoarce privirea earăși spre Rusia. Articolul se ocupă apoi în treacă de Serbia, de Bulgaria și de Grecia, și se oprește la România, despre care dice: „Cu deosebire remarcabilă și importantă pentru tot Orientul creștin este mișcarea actuală din România.

Starea lucrurilor în România trebuie să atragă în mare măsură atențiunea rușilor. Sunt treizeci de ani, de când diplomația rusească a dat uitării pe Moldova și Valachia, atât de strins legate cu noi și înrudite spiritualmente cu Rusia.

Vechii pretini ai Rusiei, oamenii de pe la 1830 din Bucarești și Iași încetul cu încetul au murit. Noua generațiune, care părăsita de Rusia, și-a făcut educațiunea în Franca și Germania, s'a înstrăinat cu totul de Rusia, n'a mai cunoscut-o, s'a amăgit de doctrinele cosmopolite și de intrigiile politice de jaf din străinătate, a fost condusă de prejudeții față cu Rusia. Nici nu putea fi altfel: diplomația noastră n'a făcut nimic pentru menținerea vechilor legături și simpatii istorice ale poporului român pentru Rusia. Tradițiunile lui Petru cel mare, ale Caterinei II, ale lui Nicolae I au fost uitate. S'a un uitat și înțeleptele cuvinte ale lui Rodofnikin: „În orient, agenții nostri trebuie acreditați nu atât pe lângă curți, ci pe lângă popoar.” Diplomații noștri au crezut, că și-au făcut datoria, dacă au schimbat câteva compezanțe convenționale cu miniștrii și au asistat la banchetele dela curte.

Dar nu s'au stins încă cu totul adevărații patrioți din România cea unită cu noi prin credință. Firele, care leagă pe poporul român cu Rusia, nu s'au rupt încă cu totul și fundamentul existenței sale nu s'a surpat. Și aici mai găsim bărbăți, cari sunt una cu noi și cari țin morțiș la solidaritatea spirituală cu noi. Primim sciri bune din România și sperăm, că vom primi și mai bune, și mai sperăm, că pe basa sfînteniei comune a existenței noastre, a bisericii orientale, vom putea intra în relațiuni mai strînse cu bărbății din opozițiunea de acolo.”

Politica rusească în țările române.

(Urmare.)

Din acest tractat putem deduce cu siguranță, că tendința Rusiei era de a și substitui protectoratul seu în locul suveranității Turciei și prin prerogati-

vele, ce le acorda boerilor vedem, că urmărește planul de a-și forma o partidă politică printre densusii, căci o mare parte din boeri, între cari Jordachi Ruset erau contrari rușilor.

Esenta acestui tractat este chiar în Art I: „până s'ar întemeia țara, prin cetăți să se așeze oaste muscălească.” Astfel vedem, că armata națională avea să fie plătită, echipată și prin urmare instruită de ruși și o armată pur rusească avea să ocupe țara până la întemeierea ei, cu alte cuvinte până în eternitate, căci când avea oare rușii să dică, că țara este deplin organizată? Nici odată, și în veci vecilor era să fim sub ascultarea pravoslavnicului cnut, care avea să ne convingă în tot'dauna. Prin urmare chiar tractatul, care recunosccea autonomia Moldovei, sancționa ocuparea ei de Rusia.

Sub astel de auspicii se inaugurează politica rusească în țările românești.

Am vădut, cum s'au petrecut lucrurile cu Cantemir. Să vedem cu Brâncoveanu. Am spus, că și Brâncoveanu se videse în politica rusească și merge chiar și mai departe, că primi, dela Petru 300 pungi sau după bună vorbă 2,250,000 lei, ca să-și echipeze armata. Și în Muntenia boerii de ocaziune făcea politica rusească; Brâncoveanu însă prințdător caută să înșele și pe turcii și pe ruși, până când i-se infundează și lui.

Nu luă parte la luptă, ci aștepta să vadă, în care parte va fi victoria. Nu scrisese să se strice cu turcii; boerii și oficerii sei însă mai puțin răbdători ca densusul nu aprobau șovăirea domnului și trecu o mare parte din armată în partea lui Petru, între cari chiar și o rudă de aproape, Toma Cantacuzin spētatur sen, generalul cavaleriei. Politica lui Brâncoveanu, fiind demarcată, el de și rupe cu rușii trimițându le înapoi banii, se strică și cu turcii, așa, că la sfârșitul tragic al seu și al familiei sale a contribuit în mare parte și influința rusească la Constantinopol.

Se scie rezultatul acestei campanii a rușilor. Rusia perde și numai corupțiunea și banii dați vizirului de împărăteasa Caterina, care merge chiar în cortul vizirului și face să se încheie o pace favorabilă pentru ruși în pozițiunea critică, în care se afla. Opera lui Petru cel mare părea zdrobită. Perdușe debușeurile dela marea neagră și mai ales cheia de aur a acestei mări. Constantinopolul, idealul lor!

Diplomația rusească a fost, este și va fi mult răbdătoare, rece ca și clima ei, precaută și prevejdetoară. În loc să se descorajeze și întinde mreșile mai departe, se amestecă în afacerile Persiei 1720, provoacă o revoluțiune contra padișahului ei și sprijinia pe revoluționarii!! ce străni asemănări!! Se amestecă în afacerile interne ale nefericitei Polonii contra tractatului dela Prut, face alianță cu Austria, pe care o atrage cu atât mai mult în partea sa, cu cât ea suferise foarte mult din partea turcilor din 1526—1683 și cu toate, că el i bătuse în 1699, 1718, totuși credea, că din partea lor i va veni nimicirea, de aceea Austria se aliază cu Rusia și câștigă dela turci Oltenia, pe care o stăpânesce 21 ani 1739.

Ba încă mai mult, firle dibace ale diplomației rusesci, incurcă așa de tare pe tembelii de turci, că ei consideră de amici pe vrășmașii lor de moarte, dându-le voie să aibă un ambasador la Constantinopol, cu toate protestările ambasadorilor olandezi și englezi. Turcii merg cu încrederea lor oarbă până aproape să probeze așa dișele puncturi ale generalului rus Munch: d. e. anularea tuturor tractatelor an-

multe se întrebunțează și în ziua de astăzi în a doua și a treia edițiune, unele fiind deja imprimate cu caractere romane.

În anul 1850 și 1851 funcționa I. P. S. Sa ca membru al comisiei cenzurătoare pentru cărțile liturgice ort. orientale la Înaltul c. r. ministeriu de interne din Viena cu o activitate recunoscută de locurile înalte, și mijloci imprimarea cărților bisericesci, cari până atunci se procurau numai din străinătate — la c. r. imprimărie de stat din Viena. Tot ca paroch în Cehor I. P. S. Sa a scris și a editat o carte de „Predici pentru duminici și sârbători.” Să ia numai cineva aceea carte la mână, și se va convinge, de ce limbă viguroasă românească dispunea înaltul autor pe timpul, când a scris-o, cu ce frase și dicțiuni poporale, cu ce abundență de icoane retorice, cu ce aparat științific și limbistic scia să câștige pe ascultători pentru scopurile sale.

Ca tiponist renumit, Eminența Sa și-a câștigat și pe acest teren merite nedisputabile. Compendiarea științii tipiconale într'un întreg ușor de pētrunsi e de impropriat mai ales pentru alumnii seminarului și pentru elevii scoalei cantonale din Cernăuț era foarte de lipsă. Fericitul metropolit Teoctist Blasiavicu a și compus un mic compendiu tipiconal, care trecea transcris din mână în mână

și se folosia pentru studiu. Dar atât compendiu acestă cât și lecțiile respectivilor învățatori de tipicon nu erau de ajuns pentru însușirea unei științe temeinice tipiconale, pentru că lipsia baza, ce trebuie s'o aibă ori-ce știință bine regulată. Lipsia adecă sistemul. Eminenței Sale Părintelui Morariu îi revine meritul, că după toate isoarările existente a compus pentru prima-dată tipiconul bisericii ort. orientale în mod sistematic, precum se poate vedea din precuvântarea acelu tipicon, imprimat sub titlul: „Tipiconul bisericii ortodoxe orientale pentru rânduile liturgice în toate țiilele anului pascal-bisericesc, compus și întocmit în mod sistematic-științific de Silvestru Morariu Andrieviciu, arhiepiscop și metropolit drept-credincios și drept măritoriu al Bucovinei și Dalmației, și tipărit spre întrebunțare la săvârșirea rânduilelor liturgice în toate bisericile și la învățatura tipiconală în toate institutele bisericesci. Cernăuț, tipografia arhiepiscopala, 1883.”

Ca cântăreț I. P. S. Sa este cunoscut și astăzi nu numai în Bucovina, ci pretutindeni, pe unde a pētrunsi „Psaltichia bisericască” compusă de I. P. S. Sa și pe unde a avut ocaziune de a celebra serviciul divin. — Vocea mladioasă și dulce simpatică dela alto până la sopran, o întonare corectă și nise modulării particulare, ce le face la unele pasage ale s. liturgii, acestea sunt proprietățile, prin

cari Eminența Sa îi farmecă pe ascultători, când celebrează s. liturgie

Ca cunoscătoriu al artei musicale, Eminența Sa s'a ocupat și cu așezarea cântărilor bisericesci pe note lineare încă pe timpul, când era conducătoriu al învățământului tipiconal și al cântărilor bisericesci la seminarul clerical și la scoala dascălească din Cernăuț, compunend două caete musicali. Dară în anul 1879 I. P. S. Sa a imprimat în atelierul litografic artistic al lui Josef Eberle et comp. din Viena „Psaltichia bisericască”, și cu acest op de valoare a adus diecesi un serviciu de tot mare, pentru că trebuința lui era în Bucovina foarte simțită.

Pe baza meritelor celor multe literare I. P. S. Sa fu ales în anul 1863 de vice-presedinte al „societății pentru cultura română în Bucovina,” în care calitate a condus societatea spre mulțumirea tuturor, lăsând și aicea urme de activitate literară în mai multe conferințe publice, ce la timpul lor au fost publicate în Calendarul bucovinean. Dela anul 1880 I. P. S. Sa este membru onorariu al amintitei societăți.

În fine dela suirea pe scaunul metropolitan, Eminența Sa a pus la cale redigiarea foaii bisericesci literare „Candela,” care răspândește lumină în biserică ortodoxă.

(Va urma.)

terioare, întinderea rușilor pe țărmul Mării Negre, libertatea navigației, recunoașterea protectoratului asupra țărilor române, dacă nu se deștepta din apatie și somolență ambasadorii străini și mai cu seamă ambasadorii francezi, Villeneuve. (Va urma.)

Demonstrațiuni pentru Boulanger.

Fostul ministru de rebel, vestitul general Boulanger a părăsit în zilele trecute Parisul și a sosit la Clermont-Ferrand, — cap. dep. Puy de Do'ne, un loc de scaldă cu apă minerală. — La plecarea lui din Paris, după cum înregistrează foile franceze s'a întâmplat lucruri de tot mari. Plecarea generalului a pus în mișcare întreaga lume parisiacă și părea o formală revoltă. Încă înaintea „hotelului Louvre,“ unde ședea generalul, se adunase multă lume. Când apărură trăsura lui Boulanger, — mulțimea a făcut șiruri încheiate pentru a împedea depărtarea generalului, dar caii străbătură în fuga mare prin mulțime și lumea parisiacă uimită se lua fugind în ruptul capului după trăsura și strigând neconștient: „Vive Boulanger.“ Înainte de 8 oare ajunse trăsura la gara Lyon. Aici se adună lume din toate părțile, mulțimea înconjură trăsura, ridicară pe generalul pe sus din trăsura, îi strângeau mâna și îl închisură așa de tare, încât abia opt polițiști putură să-l conducă, tot numai pe sus, într'un vagon de classa III. Atunci mulțimea umplu toate barierele, străbătu în vagon, strică ușile de sticlă și se îndesau tot mai tare, Strimtoarea deveni așa de mare, încât era viețea în pericol. Nouă trenuri, ce trebuiau să plece, au fost oprite în loc, neputând străbate prin mulțime. Tumultuanții începură trenul, cu care avea să plece Boulanger așa de tare, încât era imposibil a înainta. Într'aceea se adunau mase nouă, chiind, cântând și îndesându-se. Zadarnică era toată rugămintea lui Boulanger, de a-l lăsa să plece. Lumea se neliniștia și mai mult și îi storcea promisiuni și îl conjură: Nu vei pleca! Îndărăpt la Paris! La revedere! Trăiască Boulanger! Jos cu Grévy! Jos cu ministerul „german“ cu ministerul (Rouvier!) Demisiune! Un ofițer ținu o vorbire: „Cetățeni! Ne am adunat aici pentru a onora pe generalul Boulanger, pe primul ministru, care îndrăznește a propaga idei republicane, să strigăm: „Trăiască republica,“ mulțimea erupse: „Trăiască republica,“ se cântă apoi marseillaise și „En revenant de la revue“ și „C'est Boulanger qui, nous faut.“ Derouléde ținu o vorbire înfăcărată. După-ace astfel și manifestară sentimentele lor de respect și onoare față de general, mulțimea voia să arete, că sunt și oamenii ordinii. Spiritele se liniștiră și demonstrațiunea se isprăvi cu strigatul: Trăiască republica. Franța și Boulanger. Îndată apoi se împărți o monetă întru aducerea aminte. Pe o parte a monetei figura Gambetta ear pe cealaltă Chancy (general francez și guvernor general în Algeria;) cu inscripțiunea: „Spre aducerea aminte de generalul Boulanger.“

Într'aceea generalul se arătă în fereastră plin de sudori și obosit și din nou se rugă ca mulțimea să-l părăsească, dar spiritele ear se aprinsură, mulțimea se îndesul în vagoane, se formară ear rânduri compacte și începură a striga: Nu poți pleca! Reîntoarce-te la Paris! generalul trebui să se dea jos din vagon, atunci mulțimea se intruni în jurul lui încât nu era modru d'a se mișca și numai după ce s'a răspândit vetea, că mai multe companii de soldați vin să facă ordine s'a liniștit mulțimea și trenul a plecat. Cu două oare a ajuns trenul mai târziu la Clermont-Ferrand ea de obicei.

Mulțimea s'a reîntors cântând, făcu mai multe demonstrațiuni pe la „Elysée.“ După cum povestesc Rochefort demonstrațiuni au fost în număr de 150,000.

Aceasta întâmplare o comentează atât foile franceze cât mai ales cele germane. „Figaro“ ăice: Boulanger putea să se pună în fruntea unei mulțimi de mai multe mii oameni spre a alunga pe Grévy și a se culca însuși în „Elysée.“ Aceasta a fost un joc periculos. Se începe cu o glumă și sfârșitul se face cu buibuitul tunurilor și cu earba de pușcă. „Autorité“ scrie: s'a auđit strigând: condu-ne generale și ții vom urma, ca să ocupăm „Elysée.“ „N. Fr. Presse“ consacră doi articoli de fond, combatând, se înțelege, aceste demonstrațiuni. Foile germane se tem ca nu cumva acest spirit să se estindă și să producă ear o aspră vrasnășie între Franța și Germania.

Varietăți.

* (Himen.) Dl Nichita Luculețu dela Avrig, profesor în Craiova ș'a încredințat pe D-șoara Tecla Ardelean din Deva.

* (Numiri.) Dl Stefan Godian, candidat de avocat, a fost numit practicant de drepturi la tribunalul regesc din Biserica-Albă.

* (Academia de drept.) Ministerul ung. de instrucțiune a dispus, ca comisiunea esaminatoare a academiei unghuresci de drept din Sibiu să funcționeze aici și în Septembrie a. c. adevărată închidere a institutului se va face numai la finea lui Septembrie. Prin aceasta e dată posibilitatea, ca cei-ce vor să se mai facă esamene le pot face aici, fără a mai spesa prin alte locuri.

* Comitetul electoral al comitatului Sibiu, în necs cu publicațiunea din 22 Iunie a. c. aduce la cunoștință publică, că observările îndreptate contra listelor provisorie a alegătorilor de deputați dietali se primesc conform dispozițiunei § lui 53, articol de lege XXXIII. ex 1874 numai din a 16 — 25 a Iuliu.

* (Convocare.) Pre Dumineca din 19 Iuliu și ziua următoare a. c. se convoacă conferința II. a învățătorilor din protpresbiteratul Cohalmului, carea se va ține în Cohalm, în localul scoalei gr. or. cu următoarea programă:

1. Limba maternă în scoalele populare a) ce și cât are să se propună în fie-care an de școală. b) o lecțiune practică: pronumele personal.

2. Comput: O lecțiune practică din adaugerea unităților; unimi, ăeci, sute după sistemul decadic.

3. Temele propuse din partea Venerabilului Consistoriu archidieceșan prin Circulariul dto 28 Maiu a. c. Nr 2972 Scol.

4. Încasarea tacselor

Cohalm, în 26 Iunie, 1887.

N. D. Mircea, protpresbiter.

Ioan Roșca, notariu substitut.

* D-l M. Cogălniceanu a îmbogățit muzeul național din București cu o peatră mare de marmură frumoasă, ea reprezentă la prora un vas plutind cu vâslele întinse și e aproape să ajungă la țărm, un roman investit cu togă, spre a cărui întimpinare se apropie pe țărm un erou, având pe spate pelea unui leu și întovărășit de un ogariu mare.

* (Cholera.) Acest morb periculos și greșos totodată, ce dela 1884 înceoa începe sistematic a grassa, dar mai mult sporadic, a început și în anul acesta a amenința. Mai întâiu s'a ivit în Italia unde pe ăi ce merge la dimensiuni tot mai mari, acum o foaie din capitală, aduce șcirea, că într'o comună, Răcz Almás, aproape de Alba regală, a murit un individ în decurs de câteva oare între semne de cholera.

* Organizarea serviciului de vaccinare (posăire) se îndeplinește pe baza unui regulament emis din partea ministeriului ung. de interne. În fie care municipiu se vor forma mai multe cercuri de vaccinare, având fiecare cerc medical seu. Vaccinarea e impusă tuturor.

* La 27 Iunie batalionul de vânători Nr. 28, staționat în Făgăraș și compus aproape exclusiv din soldați de român a serbat aniversarea victorioasei lupte dela Trautmanu.

* (Postul de spiritual gr. or. la institutul reg. ung. de corecțiune din Văcz. Cetim Foaia diceșană: fiind acest post de mai mult timp nesuplințit din cauza, că nu s'a însinuat până acum nici un competent calificat, dela care se cere prelungă cunoștința perfectă a limbei maghiare, române și sërbe și o constituțiune trupească sănătoasă, Înalț Preasăntitul Episcop gr. or. sërbesc al dieceșei Buda, Arsenie Stoicovici, a adresat în acest obiect o recercare cătră Preasăntitul episcop al Caransebeșului. Pentru acei preoți sau clerici din dieceșea noastră, carii vor reflecta la amintitul post, de sine să înțelege, intrunind condițiunile de mai sus să observă, că deșii vor face bine, dacă vor trâmte petițiunile lor recursuale timbrate la Consistoriul din Caransebeș spre a se espeda de acolo cu comitivă corespuńătoare.

* (Cutremur de pământ.) La Arad s'a simțit un cutremur de pământ, ce a durat mai multe, secunde s'a simțit acest cutremur și în Seciana Merczyfalva și Periamoș. În multe locuri cutremurul a fost însoțit de un vuet puternic; în Periamoș sguduiriile au fost de tot vehement.

* (Anticități.) Răsboiul scrie: La Cucuteni s'au descoperit mai multe anticități de mare valoare istorică. Prima impresiune este, că aceste anticități ar data din cea mai veche epocă, despre care vorbesc istoria; unii pretind că ele ar fi și mai vechi. De notat este, că idolii găsiți seamănă foarte mult cu idolii aflați de Schliemann la desgroarea Troei. Săpăturile se urmează cu multă băgare de seamă.

* (Semnele timpului.) Din Mediaș se vestește, că în zilele din urmă au plecat la America ăcece familii și emigrarea se mărește meru decând cu răsboiul vamal. Fabrica de mobilii din Codlea a fraților Hornung o a mutat în România și cu acest prilej au emigrat 60 de familii de lucrători.

* (Dece reguli pentru cei ce se scaldă.) L. Krüger profesor la scoala de înnotat, ale căru sfaturi au de temeiu o experiență îndelungată, recomandă următoarele ăcece reguli pentru cei ce vor să se scaldă și cari — reguli — merită totă luarea aminte: 1. Fiind emoționat vehement nu te scaldă! 2. Fiind cuprins de o indispozițiune grabnică, în decursul indispozițiunei nu te scaldă! 3. După nopți veghiate și după ostenele mari nu te scaldă, mai

înainte d'a nu te odichni câteva oare. 4. După o mănecare bogată și mai ales după beuturi spiritu-oase nu te scaldă! 5. Drumul până la locul de scaldă să l faci în tempo moderat! 6. După sosire cerce-tează afunđimea și curgerea apei! 7. Desbrăcate în cet, și apoi îndată te aruncă în apă! 8. Sai cu capul înainte în apă, ori te afundă mai lin în apă, dacă nu cutezi a-te asvêrli cu capul la fund! 9. Nu petrece mult timp în apă, mai ales dacă nu esci puternic! 10. După scaldă freacă trupul pentru a promova circulațiunea sângelui, îmbracă te în grabă și fă o plimbare. — Scaldă și înnotarea sunt folositoare pentru desvoltarea fizică și spirituală nu numai pe timp călduros, dar și pe timp răcoros, dacă se vor observa regulile de mai sus.

* (Rectificare.) Cu privire la „duel“ —ul, despre care luarăm notiță în Nr. 66 după „G. Transil.“ d-l Brosceanu a comunicat acestei foi, că nici d-sa nici d-l Gidofalvi nu sunt acesori la comitat și că de espresiunea „bűdös oláh“ n'a fost vorba. În adevêr însă o cauză de onoare de natură privată între d-l Broscean și d-l Gidofalvi, care e ofițiant la inspectoratul de dare, s'a aplanat în mod cavaleresc.

* (Bibliografic.) „Romänische Revue.“ A apărut fasc. V—VI pro Mai-Iunie 1887 (III. Jahrgang). — Inhalt: Die romänische National Conferenz zu Hermannstadt: I. Die Conferenz und die Wahlen. II. Die Verhandlungen der National-Conferenz vom 7. bis 9. Mai. (1. Tag: Eröffnungsrede des Präsidenten, Bericht des Central-Comité's; 2. Tag: Rede des Referenten, R-solution) III. Vom Central Wahlcomité, Aufruf an die rom. Wähler. — Rundschau: Ein Brief Alex. Mocsonyi's. — Die Romänen im Oberhause. — Rudolf Bergner's „Romänien.“ — Die Chronik des Huru u. die grosse militär. Expedition in die Moldau des ungar. Königs Ladislav Cumanus ad reducendos Cumanos fugitivos. (Ein in der Geschichte Ungarns, sowie der Nachbarländer verschwiegenes historisches Faktum.) Von Sim. Mangiuca. — V. Alexandri's Festgedicht zum 10. Mai 1881. (Königs-kronung in București.) Deutsch v. Fischer. — Der Blumenheld. (Aus der Märchensammlung „Povesti populare romänesci.“) de Dr. Ion al lui G. Sbiera. Cernăuți, 1886) Uebersetzt von Elena C. Densuşan. — Vom Bariju-Jubiläum. — Von der Academiä-Romänă. — Literatur und Kunst: Durch die Jahrhunderte, von Carmen Sylva.

— Prin ordinațiunea ministerială de sub Nrul 25,880 s'a aprobat manualul de „Geografia Ungariei și elemente din geografia generală“ edițiunea a VI-a de Dr. Nicolau Pop, ca carte didactică pentru scoalele noastre populare.

— „Școala și familia,“ apare în Brașov Nr. 6 e de următorul cuprins: Progrese în higiena școlară. Un cuvânt rostit de repositul director gimnasial Ioan Meșotă. — Din convorbirile unei mame. — Lecțiuni practice din fizică — Diverse — Posta red.

— „Biserica ortodoxă română“, apare în București Nr. 3 cuprinde următoarele: Cuvântul cu ocașiunea Săntirei bisericii celei mari. Catedrala metropoliei din Iași — Faraoni contemporani lui Moise — Progresul științii prin credință în mister. — Reflecțiuni religioase. — Necesitatea religiei pentru omenire. — Note și meditațiuni asupra psalmilor. — Profeteiile mesianice. — Visita Canonică. — Cronica bisericească. — Discurs funebru. — Fapte crescinesci. — Toastul d-lui ministru D. Sturdza. — Statistica Rămnicului Noul Severin pe 1886. — Act de donațiune.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 14 Iuliu n. 1887.

	Viena	B-pesta.
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	106.90	100.90
Renta ung. de hârtie	87.60	87.65
Împrumutul drumurilor de fer ung.	151.40	151.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	97.52	97.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	127.—	127.—
blig. de stat dela 1876 de ala drumului de fer oriental ung.	115.50	116.50
Sorți de stat dela 1860	136.75	136.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	890.—	887.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	284.75	283.55
Acțiuni de credit aust.	280.40	280.—
Serisuri fonciare ale institutului „Albina“	—	101.—
Obligațiuni urbariale transilvane	104.80	104.75
Obligațiuni urbariale croato slavonice	104.50	—
Obligațiuni ung. de resemnăreăce decime de vin	100.50	100.25
Sorți unghurești cu premii	122.70	123.—
Sorți de regulariza Tisai	123.75	123.—
Renta de aur austriacă	113.20	113.—
Galbin	5.97	5.92
Napoleon	10.04	10.05
100 marce nemșeci	62.20	62.20
London pe (poliță de trei luni)	126.65	126.75

Nr. 488

[1619] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Bărlad din protopresbiteratul Bistriței se descrie prin aceasta concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Roman.“

Venitele parohiali sunt:

1. Casă parohială cu supra-edificatele economice necesari calculate în bani ca venit anual . . . fl. 10.—
2. Folosirea eclesiei parohiale constatatoare din 17 jugere 879 ⁹/₁₀ pământ arătoriu și fâneață calculată la an în . . . fl. 200.—
3. Dela 23 familii câte

o merță mică de cucuruz sfărmat, compute în bani cu fl. 23.—
4. Dela 43 familii câte o și de lucru, compute cu 40 cr. fac . . . fl. 23.—
5. Venitele din epitrafir compute la an cu . . . fl. 50.—
Suma . . . fl. 306.—

Doritorii de a obține această parohie au a-și așterne suplicele lor, instruite conform legilor din vigoare în termenul sus indicat la sub-semnatul oficiu protopresbiteral în Borgo-Bistrița p. ul. Borgo-Prund. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Bistriței în conțelegere cu comitetul parohial.

Borgo-Bistrița, 11 Iunie, 1887.
Simcon Monda,
protopresbiter.

Nr. 887

[1618] 1-3

CONCURS.

În conformitate cu cele dispuse prin ordinul consistorial din 28 Aprilie Nr. 2014 B. se descrie pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroh George Panța din Pianul de sus, ca parohiede clasa II-a la doilea concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele sunt:

A treia parte din venitele parohiale, afară de cimterul, carele se lasă întreg în folosința parohului până trăiesce.

Doritorii cari voesc a reflecta la acest post de capelan, 'și vor subșterne petițiunile instruite în înțelesul prescrierilor statului organic și al regulamentului pentru parohii oficiului protopresbiteral până la termenul indicat. — Concurenților le stă în voie, ca subdurata concursului să se prezenteze în vre-o duminică s'au sărbătoare poporului în biserică.

Sebeș, 29 Maiu, 1887.

În conțelegerea cu comitetul parohial.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Următorii lui CARL HÜRSCH,

fabricant de postavuri acoperitoare și nepenetrabile de apă,

BUDA-PESTA

Carlsring 3,

recomandă magazinul seu bogat de toate soiurile de postavuri acoperitoare împregnate și nepenetrabile de apă, plane de rapiță, saci pentru bucate, pe lângă prețuri cât se poate mai efine.

[1599] 3-3

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de instrumente cordale, pentru batere și suflare, numai de calitate escelentă.

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinăr ori bătrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de **Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion** cu notele lor. Reparaturile se eșteptuează iute, bine și efine. Instrumente vechi se cumperă. Cataloge mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimite gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni.

[1682] 13-20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumăni etc. prin

Echshalațiune de gas (cu ajutoriul injecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate eșteptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legiuimează prin prescripțiile medicale prezente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebunțări a echshalațiunei de gas cu ajutoriul injecțiunei rectale pere: tusea, frigurile, scuiparea, (flegma) și mirosul greu de sudoare Greutatea corpului se sporesce pe septemână cu 1/2—1 kilogram. Pacientul se vindecă și 'și poate ear începe activitatea obisitoare a vieții.

„La astmă, după o 1/2 de oară dela întrebunțarea echshalațiunei de gas, i-se dă un îndem pentru respirațiune. La întrebunțarea mai departe a curcii nu se mai repețese atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumăna pe jumătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculozei s'au mântuit toți de tot prin mijlocirea injecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitalaria din lume, astfel și în **spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul echshalațiunei de gas cea mai mare întrebunțare. — Atestatele celor vindecați o dovedese.

Aparatul ces. reg. a. p. al echshalațiunei de gas (injecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpeună cu instrucțiunea întrebunțării pentru medici; și pentru întrebunțarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80, se poate primi pentru **8 fl. și 30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cură în sine nici nu molestează și nici nu strică.

[1588] 17-50

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoriu mea a ve înștiința că de doi ani întrebunțez preparatul d-voastre **balsamul de viață al Drului Rosa**, care în călătoriile mele, în diferite climate, are o influință binefăcătoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călătorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde balsamul Dr. Rosa 'mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,**

Conducător la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se bazează numai pe conservarea și promoțiunea unei digestiuni bune, căci aceasta este condiția fundamentală a sănătății și a unei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă pentru regularizarea misturii spre a obține o compoziție de sânge adevărat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rău, este mult cunoscutul și plăcutul

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acosta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la toate boalele digestive, adică la lipsă de apetit, răgăială cu acrimă, flatuosițiți, vârsături, dureri de stomach, căderi de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroidi, boale femești, ipohondrie, melancolie (în urma conturbățiunei digestive); acesta împroschetează întreaga activitate a misturii, produce sânge curat și sănătos și redă corpului bolnav puterea și sănătatea de mai înainte. În urma acestei înțaxșiri escelente, acesta a devenit un medicament de casă sigur și probat popular, dobândind o întindere universală.

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scriori de recunoștință stau la dispoziție. Balsamul la cereri fraccate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin mandate postale.

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toți băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literale „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însă cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreună marca, se astupă. Sticlele sunt învălitate în anunțurile de întrebunțare. Pachetarea se face în carton vinet, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III**, și e în limba germană, boemă, maghiară și franceză, ear multele sunt provechute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit bater numai în parte de vr'unul din lucrurile espuse, se se considere de fals.

În original se află: **Balsamul de viață al Drului Rosa** în principalul depot al fabricantului **B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru, în Praga, cornul dela Spornergasse 205—III și în depozitele mai jos însemnate: Sibiu: Karl Müller, apotecar, W. F. Morscher, apotecar; — Cluj: Johann Wolff, apotecar, Nicolai Székely, apotecar, Adolf Valentini, apotecar; — Brașov: Eduard Kugler, apotecar; — Torda: Gabriel Wolff & Sohn, apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de viață.

Tot acolo se află:

Alifia de casă universală din Praga.**Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațiilor, rănilor și umflăturilor.**

Acostă se întrebunțuează cu succes sigur la inflamarea, oprirea lăptelui și împietrirea pieptului femeilor la înțărarea copiilor; la abcese, umflături sangulare, beșicute purioase, la umflături reumatice, înțamășii cronice la gleznele piciorului, la scurtele, la asudarea piciorului și ochiului (bătături), la mâni crapate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni purioase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petricăniunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifia de casă din Praga după adevăratul original nu mai e singur o produc și că se adă umplută în doze galbene de metal, care pe capac are depusă marca aceasta pe lângă aceea, încă scris cu negru „Alifia de casă universală“ din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dusele se învâlit în hartie roșie, care arată întrebunțarea (în 9 limbi) și e prevăzută în carton vinet pe care afară de marca se adă pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumperători va afla atât împachietare a dosel de est, care e descrișă, preparatul se se privească de fals și se se retrimite.

Balsam de auș.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea aușului greu și dubindirea aușului perdut de tot.

O sticluță 1 fl. v. a.

[1628] 16-20